

Będziesz potrzebować

- Powierzchnię magnetyczną do badania
- Sondy magnetyczne
- Dwa zwykłe magnesy prętowe

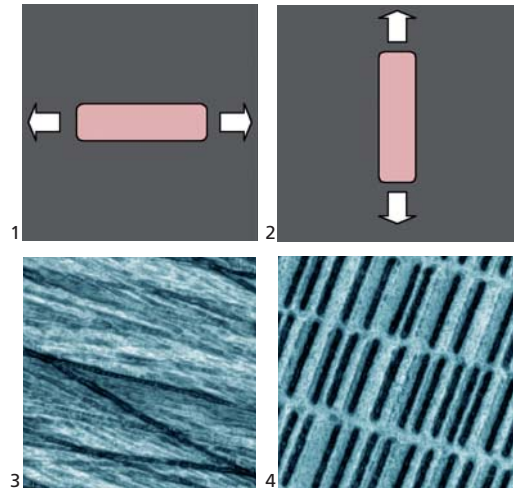

Doświadczenia do wykonania

- Zbliź do siebie przeciwne bieguny magnesów prętowych.
Czy możesz nie dopuścić do ich zetknięcia się?
- Teraz obróć jeden z magnesów, tak aby zbliżyć do siebie te same bieguny.
Czy możesz zmusić je do zetknięcia się?
Co czujesz?
- Weź sondę magnetyczną i trzymaj ją ciemną, magnetyczną stroną do dołu. Przesuń 'sondę' powoli po powierzchni magnetycznej od lewej do prawej strony, jak pokazano na zdjęciach 1 i 2.
Co czujesz?
- Następnie przeciągnij 'sondę' w drugą stronę – od góry do dołu.
Co teraz czujesz? Jaka jest różnica?
- Czy możesz narysować, jak wyobrazasz sobie skanowaną powierzchnię?
- Czy przychodzi ci do głowy coś, czego działanie polega na wykrywaniu wgłębień na powierzchni materiału?
- Może coś, co działa na zasadzie wykrywania pól magnetycznych?
- Zdjęcia 3 i 4 przedstawiają ten sam przedmiot. Zdjęcie 3 przedstawia fizyczną powierzchnię przedmiotu, podczas gdy zdjęcie 4 jego powierzchnię magnetyczną. Jak myślisz, co to może być za przedmiot?

Co się dzieje?

Powinieneś poczuć, jak sonda skacze po powierzchni, kiedy przesuwasz ją pod odpowiednim kątem nad niewidocznymi paskami magnetycznymi. Dzieje się tak dlatego, że jest ona odpychana i przyciągana na przemian przez różne pola, które napotyka. Kiedy przeciągasz sondę równoległe do pasków, powierzchnia wydaje się gładka, ponieważ przez cały czas jest poddawana jednakowemu przyciąganiu i odpychaniu. Ten model przedstawia działanie **mikroskopu sił atomowych**.

Aby dowiedzieć się więcej

- <http://www.ou.edu/research/electron/www-vl/afm.shtml>
- http://www.mrsec.wisc.edu/Edetc/reprints/ST_0612_46.pdf
- Lego AFM: http://www.physics.unc.edu/~falvo/NUE/LEGO_AFM_WEBPAGES/web_files/nanoworld.html
- Objaśnienie mikroskopii siły atomowej: <http://www.nanoscience.com/education/AFM.html>
- Objaśnienie mikroskopii skaningowej: <http://www.mobot.org/jwccross/spm/>
- Czarna skrzynka: http://www.nnin.org/doc/SPM_TG.pdf

Co to znaczy?

Mikroskopia sond skanujących (SPM) to nazwa ogólna mikroskopów, badających powierzchnię za pomocą bardzo małych końcówek.

Mikroskopy sił atomowych (AFM) przeciągają gładko zakończoną sondę nad powierzchnią próbki. Sonda przesuwa się w górę i w dół, wędrując po wzniesieniach i zagłębieniach próbki. Laser z tyłu sondy wykrywa ten ruch i przesyła informacje do komputera. Końcówka ma bezpośredni kontakt z powierzchnią i może przemieszczać atomy.

Mikroskopy sił magnetycznych (MFM) także działają na zasadzie przesuwania małej sondy wzdłuż powierzchni, ale końcówka jest namagnesowana. Oznacza to, że przemieszczana jest w górę i w dół na skutek oddziaływania z polami magnetycznymi, obecnymi na powierzchni próbki. Końcówka nie ma bezpośredniego kontaktu z powierzchnią, ale 'unosi się' ok. 10 nm nad nią.